

Beslut

DATUM: 2023-04-19
AVDELNING: Avdelningen för finansiell stabilitet
HANDLÄGGARE: Mika Lindgren, Hanna Eklöf och Emma Sandberg
HANTERINGSKLASS: ÖPPEN

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2023-00498

Annan verksamhet av särskild betydelse för den finansiella infrastrukturen som ska övervakas av Riksbanken

Riksbankens beslut

Riksbanken beslutar med stöd av 3 kap. 8 § 4 lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank att

1. Finansiell ID-Teknik BID AB (org. nr. 556630-4928),
2. Getswish AB (org. nr. 556913-7382), och
3. Ideella föreningen Svenska bankföreningens (org. nr. 802000-2518) verksamhet dataclearing

ska övervakas av Riksbanken.

Bakgrund

Enligt 3 kap. 8 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) ska Riksbanken övervaka, förutom avvecklings-, betalnings- och clearingsystem, kontoföring av finansiella instrument, transaktionsregister, också annan verksamhet som är av särskild betydelse för den finansiella infrastrukturen i Sverige. Övervakningen syftar till att Riksbankens ska kunna bidra till ett säkert och effektivt finansiellt system.

För att kunna ta ställning till vilken annan verksamhet som är av särskild betydelse för den finansiella infrastrukturen i Sverige har Riksbanken analyserat och tagit ställning till vilka kriterier som för närvarande bör vara vägledande för prövningen. Riksbanken har utifrån uppställda kriterier därefter tagit ställning till vilka aktörer som ska övervakas.

Riksbanken har med stöd av 3 kap. 11§ 1 riksbankslagen gett Finansinspektionen tillfälle att yttra sig i frågan och Finansinspektionen stödjer förslaget.

Skälen för beslutet

Kriterier för övervakning

Riksbanken har i uppdrag att övervaka verksamhet av särskild betydelse för den finansiella infrastrukturen. I förarbetena anges inte närmare vad som avses med ”annan verksamhet av särskild betydelse för den finansiella infrastrukturen i Sverige”.

Riksbanken har tagit fram nedan kriterier som stöd för att analysera vilka aktörer som ska övervakas.

- **Väsentlighet.** Verksamhet som är väsentlig för att den finansiella infrastrukturen ska kunna tillhandahålla sina tjänster och/eller som är en förutsättning för att generera väsentliga flöden av betalningar och värdepapper till den finansiella infrastrukturen samt som är svår att ersätta.
- **Sammanlänkning.** En aktör som är sammanlänkad med den finansiella infrastrukturen och eventuellt också dess deltagare.
- **Koncentration.** En aktör som, ensam eller tillsammans med ett fåtal andra aktörer, tillhandahåller tjänster till flera finansiella infrastrukturer och eventuellt också deras deltagare.

En verksamhet kan vara av särskild betydelse för den finansiella infrastrukturen i Sverige även om endast ett eller två kriterier är uppfyllda. Det blir en bedömning i varje enskilt fall vad som anses tillräckligt för att motivera att verksamheten är av särskild betydelse och ska stå under övervakning.

Aktörer som ska övervakas

Med stöd av ovan angivna kriterier bedömer Riksbanken att följande aktörer ska övervakas.

Finansiell ID-Teknik BID AB äger, förvaltar och utvecklar e-legitimationen BankID som idag är det främsta alternativet för signering och identifiering vid betalningar i Sverige och även Swish-betalningar är beroende av att tjänsten fungerar. Riksbankens anser att den verksamhet som bedrivs av Finansiell ID-Teknik BID AB, BankID, är en förutsättning för att generera väsentliga flöden av betalningar till den finansiella infrastrukturen genom att initiera och godkänna betalningar hos banker samt Swish-betalningar. Dessutom är BankID sammanlänkat med bankerna som är deltagare i den finansiella infrastrukturen. Det finns också en koncentration av BankID i egenskap av e-legitimation för betalningar hos de banker som är deltagare i den finansiella infrastrukturen. Är BankID otillgängligt kan det medföra förtroendeproblem som kan hota finansiell stabilitet. Förtroendeproblem skulle exempelvis kunna uppstå vid en situation där BankID är otillgängligt under en längre tid. Mot denna bakgrund anser Riksbanken att Finansiell ID-Teknik BID AB, utifrån väsentlighet-, sammanlänkning- och koncentrationskriteriet, bedriver sådan verksamhet som är av särskild betydelse för den finansiella infrastrukturen i Sverige och därmed ska övervakas av Riksbanken.

Getswish AB tillhandahåller mobilapplikationen Swish för överföring av pengar i realtid. Swish-betalningar kan ske mellan såväl fysiska som juridiska personer. Swish-betalningar avvecklas styckvis och omedelbart i Bankgirots BiR-system och Getswish AB är en

förutsättning för att generera hela flödet av Swish-betalningar till den finansiella infrastrukturen. Om Getswish AB t.ex. är drabbat av en störning som gör tjänsten otillgänglig kan det inte initieras några Swish-betalningar vilket kan medföra förtroendeproblem som kan hota finansiell stabilitet. Utifrån väsentlighetskriteriet bedömer Riksbanken att Getwisch bedriver verksamhet som är av särskild betydelse för den finansiella infrastrukturen i Sverige och därmed ska övervakas av Riksbanken.

Dataclearingen ägs av Ideella föreningen Svenska bankföreningen och är ett överföringssystem mellan banker och kreditmarknadsbolag. Det omfattar bland annat löne- och pensionsutbetalningar, vilket är samhällsviktiga betalningsflöden. Stora delar av flödena går från myndigheter (bland annat Försäkringskassan, CSN och Pensionsmyndigheten) till fysiska personer. Bankgirot ansvarar för driften och förvaltningen av systemet och sköter därmed clearingen av de betalningsflöden som går via dataclearingen. Dataclearingen går att se som en utkontraktering från Bankföreningen till Bankgirot som innebär att Riksbanken redan idag har möjlighet att följa utvecklingen, men som ägare sätter Bankföreningen regelverket och formatstandarderna för dataclearingen samt styr över deltagaravtalen. Dataclearingen är en förutsättning för att generera väsentliga flöden till Bankgirot då det är Bankgirot som sköter driften av dataclearingen. Volymerna som går genom dataclearingen motsvarar ungefär en tredjedel av storleken på volymerna i Bankgirosystemet (åren 2020-2022). Det innebär att det går väsentliga flöden genom dataclearingen i relation till Bankgirot. Eftersom det är Ideella föreningen Svenska bankföreningen som äger dataclearingen, och därmed sätter villkoren för tjänsten genom de olika deltagaravtalen, är det ytterst Ideella föreningen Svenska bankföreningen som ansvarar för genererandet av dessa väsentliga flöden till den finansiella infrastrukturen (Bankgirot). Verksamheten uppfyller därmed väsentlighetskriteriet och utgör således verksamhet av särskild betydelse för den finansiella infrastrukturen i Sverige som ska övervakas av Riksbanken.

Riksbankens bedömning avseende dessa aktörers särskilda betydelse för den finansiella infrastrukturen i Sverige utgår från situationen idag – men utifrån eventuella marknadsförändringar eller ny lagstiftning kan Riksbankens beslut senare komma att omprövas.

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Martin Flodén och Aino Bunge) efter föredragning av Hanna Eklöof, ekonom vid finansiella strukturenheten på avdelningen för finansiell stabilitet. I den slutliga handläggningen har enhetschef för finansiella strukturenheten, Johanna Stenkula von Rosen, och avdelningschef för avdelningen för finansiell stabilitet, Olof Sandstedt, medverkat.